

○ คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

(ด. ๒๒)

คดีหมายเลขดำที่ อส. ๕๓/๒๕๕๗
คดีหมายเลขแดงที่ ๑๙.๓๐/๒๕๕๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๑๕ เดือน มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

ระหว่าง { นางจุไรรัตน์ ชัยพิพัฒน์ ผู้ฟ้องคดี
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ ๑
หัวหน้าอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง ที่ ๒ ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่ง
โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)

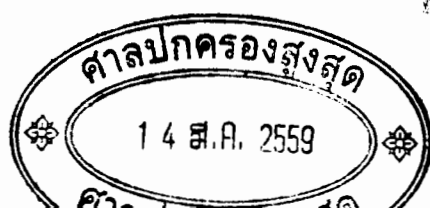
ผู้ฟ้องคดียื่นอุทธรณ์คำพิพากษา ในคดีหมายเลขดำที่ ส. ๓๑/๒๕๕๕ หมายเลขแดง
ที่ ส. ๑๑/๒๕๕๗ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองระยอง)

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในสิ่งปลูกสร้าง บ้านเลขที่ ๕๓
หมู่ที่ ๑ ตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด โดยได้รับโอนสิทธิครอบครองมา
เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๔๕ จากนายวิระชัย ชัยพิพัฒน์ ซึ่งนายวิระชัยได้ซื้อสิ่งปลูกสร้าง
ดังกล่าวมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และซื้อกระชังปลาที่อยู่รอบบริเวณสิ่งปลูกสร้างดังกล่าว
ในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ จากนายสมชาย ผากำเนิด ซึ่งได้รับโอนสิทธิครอบครองต่อจากนายมงคล
ผากำเนิด บิดา ที่ตั้งรกรากอยู่อาศัยในบริเวณพิพาทก่อนปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ผู้ฟ้องคดีได้รับ

/ความเดือดร้อน...

ความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีประกาศอุทยานแห่งชาติ หมู่เกาะช้าง เรื่อง ให้ทำลายหรือถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิม ออกไปจากเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ โดยอ้างว่า ได้ตรวจพบว่ามีกรบกรุก ยึดถือครอบครอง ก่อสร้าง แผ้วถาง ทำประโยชน์ในพื้นที่ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้างโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื้อที่ ๒ งาน ๘๘ ๖๖/๑๐๐ ตารางวา และสั่งให้หรือถอนสิ่งปลูกสร้างของผู้ฟ้องคดีดังกล่าวออกจากเขตอุทยานแห่งชาติ หมู่เกาะช้างภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันประกาศ ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีประกาศ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้างเรื่องเดียวกันอีกฉบับหนึ่ง ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ แจ้งให้หรือถอน สิ่งปลูกสร้างดังกล่าว ก่อนวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๕ มิฉะนั้น จะดำเนินการหรือถอนสิ่งปลูกสร้าง ดังกล่าวเอง ผู้ฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ อุทธรณ์คำสั่งตามประกาศ ทั้งสองฉบับดังกล่าว และหลังจากนั้นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีหนังสือ ที่ ทส ๐๙๑๐.๑๘/๑๖๔๔ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ แจ้งว่า ให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ประกาศทั้งสองฉบับของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นคำสั่งทางปกครอง ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่มีได้ปฏิบัติตามมาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ไม่ระบุข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่ชัดเจน เพียงพอเพื่อให้ผู้ฟ้องคดีใช้สิทธิโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานได้อย่างถูกต้อง โดยมีได้ ระบุว่าสิ่งปลูกสร้างชนิดใดบ้างและเป็นจำนวนเท่าใดที่รูกล้าอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ หมู่เกาะช้างที่ต้องหรือถอน จึงเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการออกคำสั่ง รวมทั้งยังขัดต่อมาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่กำหนดให้บุคคลย่อมเสมอภาคกันในทางกฎหมาย เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อผู้ฟ้องคดี โดยที่หมู่บ้านบางเบ้า หมู่ที่ ๑ ตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด เป็นชุมชนที่ก่อตั้งมาเป็นเวลานานก่อนปี พ.ศ. ๒๕๐๔ ก่อนที่จะมีพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินเกาะช้าง และเกาะใกล้เคียง ในท้องที่ ตำบลเกาะช้าง และตำบลเกาะหมาก อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ให้เป็นอุทยาน แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๕ ปัจจุบันมีสิ่งปลูกสร้างเป็นที่พักอาศัยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว มีสภาพเป็นหมู่บ้าน มีที่ทำการประชาคมหมู่บ้าน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ที่พักเจ้าหน้าที่ตำรวจ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และมีจำนวนครัวเรือนกว่า ๑๕๐ ครัวเรือน แต่ละครัวเรือนมีทะเบียนบ้าน รวมมีประชากรหลายร้อยคน การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

/ได้ตรวจพบ...

ได้ตรวจพบการบุกรุกอุทยานแห่งชาติเพียงจุดเดียว คือ สิ่งปลูกสร้างที่มีสิทธิครอบครอง โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ฟ้องคดี จึงเป็นการเลือกปฏิบัติก่อให้เกิดความไม่เสมอภาคในกฎหมาย ประชาชนไม่ได้รับความคุ้มครองโดยเท่าเทียมกัน ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. เพิกถอนประกาศอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง เรื่อง ให้ทำลายหรือถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิม ออกไปจากเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง ฉบับลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ และฉบับลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

๒. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองดำเนินการรับรองสิทธิการสร้าง การทำประโยชน์ของผู้ฟ้องคดีในบ้านบางเป้ง หมู่ที่ ๑ ตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด และห้ามรบกวน รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างที่ผู้ฟ้องคดีครอบครอง อันเป็นการกระทบสิทธิของผู้ฟ้องคดี

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองให้การว่า ตามที่ได้มีการประกาศเขตอุทยานแห่งชาติตามพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินเกาะช้าง และเกาะใกล้เคียง ในท้องที่ตำบลเกาะช้าง และตำบลเกาะหมาก อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๕ และต่อมา กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้พิจารณาดำเนินการและนำเสนอคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติพิจารณา ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ คณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติให้ความเห็นชอบและนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบหลักการมาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหาดินในพื้นที่ป่าไม้ และให้ดำเนินการโดยมีรายละเอียด ดังนี้ เพื่อเป็นการสงวนคุ้มครองป้องกันพื้นที่ป่าไม้ของชาติที่เหลืออยู่ไว้ให้ได้ จึงกำหนดมาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหาคือเป็นสองด้าน ดังนี้ (๑) ด้านการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ โดยจำแนกเป็นพื้นที่ ๓ ประเภท คือ (๑.๑) ป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่ป่าเหมาะสมต่อการเกษตร และพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจที่เสื่อมสภาพ พื้นที่ป่าอนุรักษ์เพิ่มเติม (๑.๒) ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย เช่น อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์น้ำ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี (พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ ชั้นที่ ๒ และเขตอนุรักษ์ป่าชายเลน) (๑.๓) พื้นที่อื่นๆ ที่สงวนหรืออนุรักษ์ไว้เพื่อกิจการป่าไม้ (๒) ด้านการป้องกันพื้นที่ป่าไม้และอื่นๆ (๒.๑) การพิสูจน์สิทธิว่าอยู่ก่อนการประกาศป่าอนุรักษ์ (อุทยานแห่งชาติเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตลุ่มน้ำชั้นที่ ๑) หรือไม่ ถ้าพิสูจน์ได้ว่าอยู่มาก่อนให้ทำการรับรองสิทธิมั่นคง

/ในการ...

ในการอยู่อาศัยและหรือทำกินโดยสิทธิดังกล่าวตกทอดทางมรดกแก่ทายาทและห้ามจำหน่ายโอนไปยังบุคคลอื่น (๒.๒) ในระหว่างดำเนินการตามข้อ (๒.๑) ให้ยุติการอพยพราษฎรไว้ก่อน (๒.๓) ถ้ามีการกระทำการใดอันเป็นการบุกรุกพื้นที่ใหม่ หรือเป็นการทำลายหรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาป่าและสิ่งแวดล้อม จะมีการดำเนินการตามกฎหมายอย่างจริงจัง ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย เช่น อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี (พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ ชั้นที่ ๒ และเขตอนุรักษ์ป่าชายเลน) เนื่องจากพื้นที่ป่าอนุรักษ์ได้กำหนดขึ้นเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดิน น้ำ พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ที่มีคุณค่า หายาก เพื่อการป้องกันภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัย และการพังทลายของดิน รวมตลอดถึงเพื่อประโยชน์ด้านการศึกษา วิจัย นันทนาการของประชาชน และความมั่นคงของชาติ ยินยันโยบายของรัฐที่จะไม่นำพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายและป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรีไปดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้กรมป่าไม้สำรวจพื้นที่ที่มีการครอบครองให้ชัดเจนและขึ้นทะเบียนผู้ครอบครองเพื่อนำมาไว้ใช้เป็นข้อมูลในการจัดการเพื่อการอนุรักษ์และการพัฒนาอย่างยั่งยืน ให้กรมป่าไม้ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อตรวจสอบพิสูจน์การครอบครองที่ดินของราษฎร โดยใช้ภาพถ่ายทางอากาศของกรมแผนที่ทหาร (หากไม่มีให้ใช้ภาพถ่ายดาวเทียม) ซึ่งถ่ายภาพพื้นที่นั้นไว้เป็นครั้งแรกหลังวันสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าตามกฎหมายครั้งแรก และต้องพิจารณาร่วมกับพยานหลักฐานอื่น ซึ่งแสดงว่าได้มีการครอบครองทำประโยชน์ต่อเนื่องมาก่อนวันสงวนหวงห้ามนั้นๆ ด้วย กรณีผลการตรวจพิสูจน์พบว่าราษฎรอยู่อาศัยหรือทำกินมาก่อน ให้กรมป่าไม้จัดทำขอบเขตบริเวณที่อยู่อาศัยหรือทำกินตามความจำเป็นเพื่อการครองชีพ แต่ถ้าเป็นพื้นที่ล่อแหลมคุกคามต่อระบบนิเวศ พื้นที่ที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการคุ้มครองดูแลพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีให้พิจารณาดำเนินการช่วยเหลือราษฎรตามความเหมาะสมเพื่อให้หาที่อยู่อาศัยหรือทำกินแห่งใหม่หรือดำเนินการเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากบริเวณนั้นไปอยู่อาศัยหรือทำกินในพื้นที่ที่เหมาะสม โดยในพื้นที่รองรับให้มีการสนับสนุนด้านสาธารณูปโภค กรณีผลการตรวจพิสูจน์พบว่า ราษฎรอยู่อาศัยทำกินหลังวันประกาศสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม่ตามกฎหมายครั้งแรก ให้กรมป่าไม้พิจารณาดำเนินการดังนี้ ให้เคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ป่าอนุรักษ์นั้น แล้วทำการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูสภาพสิ่งแวดล้อม การเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ให้เตรียมแผนการรองรับในพื้นที่เหมาะสม โดยสนับสนุนด้านสาธารณูปโภค

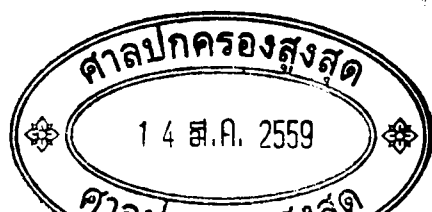
/ด้านการป้องกัน...

ด้านการป้องกันพื้นที่ป่าและอื่นๆ ถ้ามีการกระทำการใดๆ อันเป็นการบุกรุกพื้นที่ป่าใหม่ หรือขยายพื้นที่ที่อยู่อาศัยหรือทำกินเพิ่มเติม หรือเป็นการทำลายหรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาป่าหรือสิ่งแวดล้อม ให้ดำเนินการตามกฎหมายโดยเจียบขาด และเพื่อป้องกันมิให้มีการยึดถือครอบครองพื้นที่ ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่สั่งให้ผู้กระทำผิดออกจากพื้นที่ ทำลาย รื้อถอน และหรือดำเนินการอื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนด ประกอบทั้งได้มีการสำรวจที่อยู่อาศัยของราษฎรที่อยู่อย่างดั้งเดิมว่ามีจำนวนกี่หลัง ประชากรอาศัยอยู่ที่ราย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดิน อนึ่ง พระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินเกาะช้าง และเกาะใกล้เคียง ในท้องที่ตำบลเกาะช้าง และตำบลเกาะหมาก อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๕ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๙๙ ตอนที่ ๑๙๗ เมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๒๕ ต่อมา เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้แจ้งให้ราษฎรในพื้นที่อำเภอเกาะช้างนำหลักฐานเอกสารเกี่ยวกับที่ดินยื่นขอพิสูจน์สิทธิแล้ว คดีนี้ปรากฏข้อเท็จจริงว่า เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๔๖ เจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง หน่วยประสานงานป้องกันรักษาป่า (นปป.) ประจำจังหวัดตราด และหน่วยประสานงานป้องกันรักษาป่า (นปป.) ประจำจังหวัดราชบุรี ได้ร่วมกันออกตรวจปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ จนกระทั่งมีการจับกุมนายวีระชัย ชัยพิพัฒน์ และดำเนินคดีอาญาต่อศาลจังหวัดตราด โดยศาลจังหวัดตราดได้มีคำพิพากษาในคดีอาญา คดีหมายเลขดำที่ ๑๘๐๙/๒๕๔๖ หมายเลขแดงที่ ๑๘๐๑/๒๕๔๖ ว่า นายวีระชัย ชัยพิพัฒน์ จำเลย มีความผิดตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๔ มาตรา ๖ มาตรา ๑๖ (๑) (๔) และมาตรา ๒๔ พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ มาตรา ๑๑๗ มาตรา ๑๑๘ มาตรา ๑๑๙ ทวิ เป็นความผิดกรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบทให้ลงโทษบทหนัก ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ จำคุก ๑ ปี ปรับ ๒๐,๐๐๐ บาท จำเลยให้การรับสารภาพ เป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๖ เดือน ปรับ ๑๐,๐๐๐ บาท ไม่ปรากฏว่า จำเลยเคยต้องโทษจำคุกมาก่อน ควรให้โอกาสจำเลยได้กลับตนเป็นพลเมืองดี โทษจำคุกจึงให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๒ ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และให้จำเลยและบริวารออกไป และรื้อถอนและย้ายสิ่งก่อสร้างบ้านพักอาศัยทรงแปดเหลี่ยมที่ปลูกสร้างทั้ง ๑๔ หลัง และบ้านหรือร้านอาหาร ๑ หลัง และสะพานทางเดินที่สร้างเชื่อมต่อบ้านพักอาศัย

/ทรงแปดเหลี่ยม...

ทรงแปดเหลี่ยมทั้ง ๑๔ หลัง และบ้านหรือร้านอาหาร ๑ หลัง ทั้งหมดออกไปจากทะเล และออกไปจากเขตอุทยานแห่งชาติด้วย คดีถึงที่สุดแล้ว ต่อมา นายวีระชัยไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษา และศาลจังหวัดตราดได้ออกหมายตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ดำเนินการบังคับคดีกับ นายวีระชัย และได้มีการบังคับคดีกับนายวีระชัยแล้ว ต่อมา กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีคำสั่งที่ ๑๑๑๗/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๔ แต่งตั้งให้นายพันธุ์พงษ์ คงเดชอดิศักดิ์ ตำแหน่งนักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ ทำหน้าที่หัวหน้าอุทยานแห่งชาติ หมู่เกาะช้าง จังหวัดตราด (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) ซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔ (๕) แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ประกอบประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงมีอำนาจออกคำสั่งทางปกครอง ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ได้ โดยเมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๕ คณะเจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้างได้ตรวจยึดสิ่งปลูกสร้าง บริเวณบ้านบางเป้ง หมู่ที่ ๑ ตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ค่าพิกัด ๔๘ P ๐๒๐๗๘๘๕ E ๑๓๒๔๒๑๘ N เนื้อที่รวม ๒ งาน ๘๘ ^{๓๒}/_{๑๐๐} ตารางวา ซึ่งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง อันเป็นบริเวณพื้นที่ในคดีเดิม โดยได้แจ้งความกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเกาะช้าง ตาม ปจว. ข้อ ๓. คดีที่ ๙๒/๒๕๕๕ ของกลาง ที่ ๔๐/๒๕๕๕ วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๕ เวลา ๑๖ นาฬิกา และคดีอยู่ระหว่างการดำเนินการของพนักงานสอบสวน ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีประกาศ ฉบับลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ และฉบับลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ เรื่อง ให้ทำลายหรือถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิม ออกไปจากเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง โดยใช้อำนาจในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ต่อมา ผู้ฟ้องคดี ได้มีหนังสือฉบับลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๕ ขออุทธรณ์คำสั่งตามประกาศดังกล่าว และอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้างได้มีหนังสือ ที่ ทส ๐๙๑๐.๑๘/๑๖๔๔ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบว่า ให้ยกอุทธรณ์ และจะเข้าทำการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวออกจากเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง ตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๕ โดยผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง เห็นว่า สิ่งปลูกสร้างพิพาทเป็นสิ่งปลูกสร้างที่ปลูกสร้างลงในพื้นที่ที่เป็นพื้นน้ำซึ่งไม่อาจมีผู้ใดอ้างสิทธิครอบครองและไม่สามารถออกเอกสารแสดงสิทธิในที่ดินได้ ผู้ฟ้องคดี

จึงไม่อาจ...

จึงไม่อาจที่จะดำเนินการสร้างบ้านพักเพื่ออยู่เองหรือให้บริการแก่ผู้หนึ่งผู้ใดไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตามได้ และผู้ฟ้องคดีไม่ได้เป็นผู้เดือดร้อนเสียหายหรืออาจจะได้รับผลกระทบจากคำสั่งดังกล่าว เนื่องจากนายวีระชัยผู้ครอบครองสิ่งปลูกสร้างเดิมเป็นผู้กระทำความผิดอาญา และศาลจังหวัดตราดได้มีคำพิพากษาตามคดีหมายเลขแดงที่ ๑๙๐๑/๒๕๔๖ คดีถึงที่สุดแล้ว เมื่อผู้ฟ้องคดีได้รับโอนสิทธิครอบครองในสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวต่อจากนายวีระชัย ผู้ฟ้องคดีจึงต้องปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลจังหวัดตราด หากมีสิทธิที่จะไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลจังหวัดตราดไม่ การที่ผู้ฟ้องคดีอยู่ต่อมาโดยไม่ยอมออกและรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างตามคำพิพากษา ถือเป็นการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ต่อเนื่องต่อมาจนกว่าผู้ฟ้องคดีจะปฏิบัติตามการให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลจังหวัดตราด สำหรับข้ออ้างของผู้ฟ้องคดีที่ว่า การออกคำสั่งตามประกาศดังกล่าวไม่ถูกต้องตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เนื่องจากไม่ได้ให้ข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอที่จะโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานได้ นั้น เห็นว่า การออกคำสั่งทางปกครองของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ชอบด้วยมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว เพราะเข้าข้อยกเว้นตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๕) ที่บัญญัติว่า มิให้นำมาใช้กับมาตรการบังคับทางปกครอง ซึ่งการออกคำสั่งดังกล่าวเป็นกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ใช้มาตรการบังคับทางปกครอง จึงไม่ต้องให้โอกาสผู้ฟ้องคดีได้รับทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและได้มีโอกาสโต้แย้งแสดงพยานหลักฐาน ประกอบกับผู้ฟ้องคดีเป็นผู้รับโอนสิ่งปลูกสร้างมาจากนายวีระชัยซึ่งถูกดำเนินคดีอาญาด้านบุกรุกอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง และศาลจังหวัดตราดมีคำพิพากษาให้นายวีระชัยออกไปและรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกไปจากอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้างแล้ว จึงเป็นข้อเท็จจริงที่ผู้ฟ้องคดีได้ทราบดีอยู่แล้ว และผู้ฟ้องคดียังได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อีกด้วย ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีย่อมมีโอกาสได้โต้แย้งแสดงพยานหลักฐานแล้ว ส่วนผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ผู้ฟ้องคดีย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ ที่บัญญัติให้บุคคลมีความเสมอภาคกันในทางกฎหมาย แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กลับเลือกปฏิบัติอย่างไม่เสมอภาค จึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยอ้างว่าบ้านบางเบ้า หมู่ที่ ๑ ตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด มีราษฎรกว่า ๑๕๐ ครัวเรือน แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กลับดำเนินคดีกับสิ่งปลูกสร้างของผู้ฟ้องคดีเพียงจุดเดียว จึงเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม นั้น เห็นว่า การออกคำสั่ง

/ทางปกครอง...

ทางปกครองที่ขัดต่อหลักความเสมอภาคและเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกาย หรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมาย จะกระทำมิได้ และการที่จะกล่าวอ้างว่าเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมนั้น ต้องเป็น กรณีที่ผู้กล่าวอ้างมีสิทธิตามกฎหมายที่จะได้รับสิทธินั้นๆ แต่ไม่ได้รับสิทธินั้น เพราะ การเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม ไม่ใช่เป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้กระทำการฝ่าฝืน พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ จะกล่าวอ้างว่าผู้กระทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติ อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ รายอื่นยังไม่ถูกดำเนินการบังคับทางปกครอง อันจะถือเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมไม่ได้ สำหรับคำขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองดำเนินการ รับรองสิทธิการปลูกสร้างและการทำประโยชน์ในบ้านบางเบา หมู่ที่ ๑ ตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด และห้ามรบกวน รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างที่ผู้ฟ้องคดีครอบครอง นั้น เห็นว่า คำขอดังกล่าวไม่อาจกระทำได้นี้เนื่องจากเป็นสิ่งปลูกสร้างที่ศาลจังหวัดตราดได้มี คำพิพากษาให้รื้อถอนออกไปจากอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้างแล้ว

ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้อยู่อาศัยในหมู่บ้านบางเบา หมู่ที่ ๑ ตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด เป็นผู้ที่มีสิทธิครอบครองโดยสุจริต และมีกรรมสิทธิ์ในสิ่งปลูกสร้างบ้านเลขที่ ๕๓ หมู่ที่ ๑ ตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด โดยชอบด้วยกฎหมาย โดยที่ผู้ฟ้องคดีรับทราบจากนายวีระชัย ชัยพิพัฒน์ ว่า ได้ซื้อสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวมาจากนายสมชาย ผากำเนิด ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และ ซื้อกระชังปลาทั้งหมดที่อยู่รอบบริเวณสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวมาจากนายสมชาย ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งนายสมชายเป็นผู้ครอบครองสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวมาแต่ดั้งเดิม โดยได้รับ โอนมาจากนายมงคล ผากำเนิด ซึ่งเป็นบิดา และได้ตั้งรกรากอยู่อาศัยในบริเวณบ้านบางเบา มาก่อนปี พ.ศ. ๒๕๒๕ แล้ว ในส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองอ้างว่า การออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดี รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกไปจากอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้างเป็นมาตรการบังคับทางปกครอง ซึ่งได้รับการยกเว้นที่ไม่ต้องให้โอกาสผู้ฟ้องคดีได้รับทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและได้มี โอกาสโต้แย้งแสดงพยานหลักฐาน นั้น เห็นว่า คำสั่งทั้งสองฉบับดังกล่าว เป็นคำสั่งทางปกครอง ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มิใช่เพียง มาตรการบังคับทางปกครอง ดังนั้น การออกคำสั่งทางปกครองต้องถือปฏิบัติตามรูปแบบ

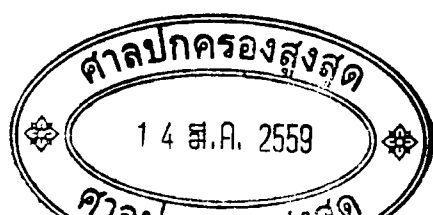
และวิธีการที่กฎหมายกำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๗ และผู้ฟ้องคดีไม่มีเจตนากระทำผิดตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง กล่าวอ้าง จึงไม่ต้องผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครองดังกล่าว ทั้งนี้คำสั่งดังกล่าว อาจก่อให้เกิดผลกระทบกระเทือนต่อสิทธิของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจึงได้อุทธรณ์ต่อ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เพื่อที่จะขอรับทราบข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้อกฎหมายที่อ้างอิง ข้อพิจารณา และข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจในการออกคำสั่ง โดยได้ชี้แจงว่า หมู่บ้านบางเบา หมู่ที่ ๑ ตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด เป็นชุมชนที่ก่อตั้งมาเป็นเวลานาน ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๐๔ ภายในหมู่บ้านบางเบามีสิ่งปลูกสร้างเพื่อพักอาศัยและเพื่อส่งเสริม การท่องเที่ยวอยู่หลายร้อยหลังคาเรือน มีอาณาเขตพื้นที่หลายสิบไร่ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ออกประกาศอันมีผลกระทบต่อประชาชนที่อาศัยอยู่ภายในหมู่บ้านบางเบาจึงต้องระบุ ข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่ชัดเจนเพียงพอ เพื่อให้ผู้ฟ้องคดีหรือประชาชนหมู่บ้านบางเบา ได้รับทราบข้อเท็จจริงที่ชัดเจน สามารถใช้สิทธิโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานได้อย่างถูกต้อง แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้นำประกาศไปติดไว้บริเวณอาคารสิ่งปลูกสร้าง ของผู้ฟ้องคดี โดยระบุเพียงว่าพบว่าการบุกรุก ยึดถือครอบครอง ก่อสร้าง แผ้วถาง ทำประโยชน์ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง บริเวณบ้านบางเบา หมู่ที่ ๑ ตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด จำนวน ๑ จุด เนื้อที่ ๒ งาน ๘๘ ^{๖๖}/_{๑๐๐} ตารางวา แต่มิได้ระบุ ข้อเท็จจริงที่ชัดเจนเพียงพอว่ามีสิ่งปลูกสร้างชนิดใดบ้าง และเป็นจำนวนเท่าใดที่รุกล้ำเขตอุทยาน แห่งชาติหมู่เกาะช้างที่จะต้องรื้อถอน เพื่อให้ผู้ฟ้องคดีปฏิบัติได้หรือใช้สิทธิโต้แย้งหรือ อุทธรณ์ได้ เมื่อคำสั่งทั้งสองฉบับดังกล่าวมิได้ให้โอกาสผู้ฟ้องคดีที่จะได้รับทราบข้อเท็จจริง อย่างเพียงพอเพื่อให้มีโอกาสโต้แย้งและได้แสดงหลักฐานของตน และมีได้ให้ข้อเท็จจริง อันเป็นสาระสำคัญ ข้อกฎหมายที่อ้างอิง ข้อพิจารณา และข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง อ้างว่า ผู้ฟ้องคดีไม่เป็นผู้ได้รับผลกระทบหรืออาจได้รับผลกระทบจากคำสั่งทางปกครอง ดังกล่าว นั้น เห็นว่า เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ออกคำสั่งทางปกครองแล้ว และผู้ฟ้องคดี ได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวตามหนังสือฉบับลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๕ ขอร้องรับการรื้อถอน สิ่งปลูกสร้าง เนื้อที่ ๒ งาน ๘๘ ^{๖๖}/_{๑๐๐} ตารางวา เพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ชี้แจงข้อเท็จจริง อย่างเพียงพอเพื่อให้ผู้ฟ้องคดีจะได้ใช้สิทธิโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานแก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้พิจารณาอุทธรณ์ และมีหนังสือ ที่ ทส ๐๙๑๐.๑๘/๑๖๔๔ ลงวันที่

/๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๕...

๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ แจ้งว่า ไม่สามารถยกเลิกคำสั่งทางปกครองดังกล่าวได้ เนื่องจากเป็นการกระทำผิดโดยเจตนา และพ้นกำหนดระยะเวลาการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างมานานพอสมควรแล้ว จึงให้ออกอุทธรณ์ และจะเข้าทำการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกจากเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง ตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๕ ผู้ฟ้องคดีจึงมิได้รับความเป็นธรรม และการยกอุทธรณ์ก็ไม่มีเหตุผล จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มิได้กำหนดขั้นตอนในการวินิจฉัยอุทธรณ์ไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่กำหนดให้การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ ให้เป็นอำนาจของผู้บังคับบัญชา ผู้กำกับดูแล หรือผู้ควบคุมชั้นเหนือขึ้นไปชั้นหนึ่งประกอบด้วย มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้วางหลักแห่งความเสมอภาคไว้ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจะต้องถือปฏิบัติต่อบุคคลที่เหมือนกันในสาระสำคัญอย่างเดียวกัน และปฏิบัติต่อบุคคลที่แตกต่างกันในสาระสำคัญแตกต่างกันออกไป ตามลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล การปฏิบัติต่อบุคคลที่เหมือนกันในสาระสำคัญแตกต่างกันก็ดี หรือการปฏิบัติต่อบุคคลที่แตกต่างกันในสาระสำคัญอย่างเดียวกันก็ดี ย่อมขัดต่อหลักความเสมอภาค

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองให้การเพิ่มเติมว่า เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๔๖ เจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้างได้ร่วมกันออกตรวจปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ และศาลจังหวัดตราดได้มีคำพิพากษาในคดีอาญา คดีหมายเลขดำที่ ๑๘๐๙/๒๕๔๖ คดีหมายเลขแดงที่ ๑๘๐๑/๒๕๔๖ ว่า นายวีระชัย ชัยพิพัฒน์ จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เป็นความผิดกรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบทให้ลงโทษบทหนัก ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ จำคุก ๑ ปี ปรับ ๒๐,๐๐๐ บาท จำเลยให้การรับสารภาพ เป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษลดโทษให้กึ่งหนึ่ง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๖ เดือน ปรับ ๑๐,๐๐๐ บาท หากไม่ปรากฏว่าจำเลยเคยต้องโทษจำคุกมาก่อน ควรให้ออกสัจจำเลยได้ กลับตนเป็นพลเมืองดี โทษจำคุกจึงให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๒ ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐

/และให้จำเลย...

และให้จำเลยและบริวารออกไป และรื้อถอนและย้ายสิ่งก่อสร้างบ้านพักอาศัยทรงแปดเหลี่ยมที่ปลูกสร้างทั้ง ๑๔ หลัง และบ้านหรือร้านอาหาร ๑ หลัง และสะพานทางเดินที่สร้างเชื่อมต่อบ้านพักอาศัยทรงแปดเหลี่ยมทั้ง ๑๔ หลัง และบ้านเรือนหรือร้านอาหาร ๑ หลัง ทั้งหมดออกไปจากทะเลและออกไปจากเขตอุทยานแห่งชาติด้วย คดีถึงที่สุดแล้ว ต่อมา นายวีระชัย ไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษา และศาลจังหวัดตราดได้ออกหมายตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ดำเนินการบังคับคดีกับนายวีระชัย และได้มีการบังคับคดีกับนายวีระชัยแล้ว โดยสิ่งปลูกสร้างพิพาทเป็นสิ่งปลูกสร้างที่ปลูกสร้างลงในพื้นที่ที่เป็นพื้นน้ำซึ่งไม่อาจมีผู้ใดอ้างสิทธิครอบครองและไม่สามารถออกเอกสารแสดงสิทธิในที่ดินได้ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่อาจที่จะดำเนินการสร้างบ้านพักเพื่ออยู่เองหรือให้บริการแก่ผู้หนึ่งผู้ใดได้ไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตาม และผู้ฟ้องคดีไม่ได้เป็นผู้เดือดร้อนอันได้รับผลกระทบจากคำสั่งทางปกครองหรืออาจจะได้รับผลกระทบจากคำสั่งดังกล่าว เนื่องจากนายวีระชัย ผู้ครอบครองสิ่งปลูกสร้างพิพาทเป็นผู้กระทำความผิดทางอาญาและศาลจังหวัดตราดได้มีคำพิพากษาแล้ว และต่อมาผู้ฟ้องคดีได้รับโอนสิทธิครอบครองในสิ่งปลูกสร้างต่อจากนายวีระชัยโดยทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับที่ดินพิพาทคืออยู่แล้ว จึงต้องปฏิบัติตามคำพิพากษาดังกล่าว เมื่อผู้ฟ้องคดีไม่ยอมออกและรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกจากอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง จึงเป็นการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ต่อเนื่องมาจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลจังหวัดตราด และถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้กระทำความผิดตามกฎหมายโดยชัดแจ้ง อันเป็นการใช้สิทธิฟ้องคดีโดยไม่ชอบ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดครบถ้วนทุกประการแล้ว และได้ใช้อำนาจตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ เพื่อให้การคุ้มครองและดูแลรักษาอุทยานแห่งชาติให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติเดิมมิให้ถูกทำลายหรือเปลี่ยนแปลงไป

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นที่ยุติว่า สิ่งปลูกสร้างบริเวณบ้านบางเบ้า หมู่ที่ ๑ ตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด บริเวณพิกัด GPS ที่ ๔๘ P ๐๒๐๗๘๘๕ E ๑๓๒๔๒๑๘ N ประกอบด้วย สิ่งปลูกสร้างทรงแปดเหลี่ยม จำนวน ๗ หลัง พร้อมระเบียบต่อเติมจากตัวอาคารหลังเดิม และสะพานทางเดินไม้เชื่อมต่อ และที่ดินในบริเวณพิพาทเนื้อที่ ๒ งาน ๘๘ ^๖/_{๑๐๐} ตารางวา ตามบันทึกการตรวจยึดพื้นที่ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๕ ตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง โดยเมื่อ

/พิจารณา...

พิจารณามติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ที่เห็นชอบในหลักการ มาตรการ และแนวทางแก้ไขปัญหาดินในพื้นที่ป่า และให้ดำเนินการต่อไปตามมติคณะกรรมการนโยบาย ป่าไม้แห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เรื่อง การแก้ไขปัญหาดิน ในพื้นที่ป่าไม้ ซึ่งมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวมีผลทำให้ต้องมีการตรวจพิสูจน์ว่าราษฎรได้มีการอยู่อาศัย/ทำกินมาก่อนการประกาศสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก หรือไม่ หากเป็นกรณีที่ราษฎรอยู่อาศัย/ทำกินมาก่อน ทางราชการจะต้องดำเนินการตามกฎหมายเพื่อให้ราษฎรนั้นอยู่อาศัย/ทำกิน ตามความจำเป็นเพื่อการครองชีพ และกรณีที่ ราษฎรอยู่อาศัย/ทำกินหลังวันประกาศสงวนหวงห้าม ทางราชการจะต้องดำเนินการให้ เคลื่อนย้ายราษฎรนั้นออกจากพื้นที่ป่าอนุรักษ์ โดยต้องถือเอาข้อเท็จจริงต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ ณ วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ คือ ในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เป็นเกณฑ์ แต่ข้อเท็จจริงในคดี ปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าได้รับโอนสิทธิครอบครองสิ่งปลูกสร้างมาจากนายวีระชัย เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งนายวีระชัยได้ถูกฟ้องร้องดำเนินคดีต่อศาลจังหวัดตราด และศาลจังหวัดตราดได้มีคำพิพากษาแล้วตามคดีหมายเลขแดงที่ ๑๙๐๑/๒๕๔๖ อันถือเป็นการครอบครองภายหลังวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ได้รับประโยชน์จาก มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว จึงไม่ได้สิทธิผ่อนปรนให้อาศัย/ทำกินในที่ดินพิพาทแต่อย่างใด หนึ่ง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำความผิดทำลายหรือ รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติ ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ดังนั้น เมื่อศาลได้ วินิจฉัยแล้วว่า ผู้ฟ้องคดีไม่มีสิทธิครอบครองที่ดินพิพาท และไม่มีสิทธิเข้าไปยึดถือครอบครอง ที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง แต่ได้กระทำการยึดถือครอบครองสิ่งปลูกสร้าง ในที่ดินที่ต้องห้ามตามกฎหมาย อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๖ (๑) แห่งพระราชบัญญัติ อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงมีอำนาจหน้าที่ในการออกประกาศ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง เรื่อง ให้ทำลายรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจาก สภาพเดิม ออกจากเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง ฉบับลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ และฉบับลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ ได้ สำหรับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ประกาศทั้งสองฉบับ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นคำสั่งทางปกครองที่มีได้ปฏิบัติตามมาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยไม่ระบุข้อเท็จจริง อันเป็นสาระสำคัญที่ชัดเจนเพียงพอเพื่อให้ผู้ฟ้องคดีใช้สิทธิโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐาน

/ได้อย่างถูกต้อง...

ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว โดยได้รับสิทธิในการผ่อนปรนให้อาศัย/ทำกินในบริเวณที่พิพาท ในส่วนประกาศอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง เรื่อง ให้ทำลายหรือถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิม ออกไปจากเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง ฉบับลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ และฉบับลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ นั้น ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะไม่ระบุข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่ชัดเจนเพียงพอเพื่อให้ผู้ฟ้องคดีใช้สิทธิโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานได้อย่างถูกต้อง เนื่องจากยังไม่เคยมีข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้พิสูจน์ข้อเท็จจริง ตามหลักไต่สวนในกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริง ตามมาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ก่อนออกคำสั่งทางปกครองทั้งกรณีของนายวีระชัยและผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด ดังนั้น จึงยังมีข้อเท็จจริงที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จำต้องพิสูจน์ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ที่เห็นชอบในหลักการ มาตรการ และแนวทางแก้ไขปัญหาดินในพื้นที่ป่า และให้ดำเนินการต่อไปตามมติคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เรื่อง การแก้ไขปัญหาดินในพื้นที่ป่าไม้ ทั้งนี้ ผู้ฟ้องคดีได้อุทธรณ์คำสั่งที่ให้ผู้ฟ้องคดีรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างของผู้ฟ้องคดีดังกล่าวออกจากเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง เพื่อให้ผู้ฟ้องคดีจะได้ทราบข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่ชัดเจนเพียงพอเพื่อให้ผู้ฟ้องคดีใช้สิทธิโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานได้อย่างถูกต้อง

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษากลับคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้น เป็นให้เพิกถอนประกาศอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง เรื่อง ให้ทำลายหรือถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิม ออกไปจากเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง ฉบับลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ และฉบับลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองดำเนินการรับรองสิทธิการสร้าง การทำประโยชน์ของผู้ฟ้องคดีในบ้านบางเบ้า หมู่ที่ ๑ ตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด และห้ามรบกวนรื้อถอน สิ่งปลูกสร้างที่ผู้ฟ้องคดีครอบครอง อันเป็นการกระทบสิทธิของผู้ฟ้องคดี

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองแก้อุทธรณ์ว่า คดีนี้สืบเนื่องมาจากนายวีระชัย ชัยพิพัฒน์ ผู้ครอบครองสิ่งปลูกสร้างเป็นผู้กระทำความผิดอาญา และศาลจังหวัดตราดได้มีคำพิพากษาคดีอาญา ในคดีหมายเลขดำที่ ๑๘๐๙/๒๕๔๖ หมายเลขแดงที่ ๑๙๐๑/๒๕๔๖ ลงโทษจำคุก ๖ เดือน โดยโทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๒ ปี ปรับ ๑๐,๐๐๐ บาท พร้อมทั้งสั่งให้

/นายวีระชัย...

นายวีระชัย และบริวารออกจากสิ่งปลูกสร้างพิพาท และให้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างพิพาทออกไปจากอุทยานแห่งชาติ และคดีได้ถึงที่สุดแล้ว ต่อมา ผู้ฟ้องคดีได้รับโอนสิทธิการครอบครองสิ่งปลูกสร้างพิพาท ซึ่งข้อเท็จจริงปรากฏชัดแจ้งว่าบริเวณที่พิพาทตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง และผู้ฟ้องคดีมิใช่เป็นผู้มีสิทธิอยู่ก่อนหรืออยู่ในระหว่างการพิสูจน์สิทธิในพื้นที่ดังกล่าว ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้ออกประกาศอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้างเรื่อง ให้ทำลายรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปจากเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง ฉบับลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ และฉบับลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ จึงเป็นการออกคำสั่งโดยชอบด้วยกฎหมาย อนึ่ง ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่า การที่ผู้ฟ้องคดีได้รับโอนสิทธิในสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวต้องปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลจังหวัดตราด หากไม่ยอมปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลจังหวัดตราด โดยอยู่ต่อไป ไม่ยอมออกและไม่รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างพิพาทตามคำพิพากษาของศาลจังหวัดตราด จะเป็นการกระทำผิดกฎหมายตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ต่อเนื่องต่อไป ซึ่งการที่ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้กระทำความผิดต่อกฎหมายดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีจึงมิใช่ผู้ได้รับผลกระทบหรืออาจจะได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายตามที่กล่าวอ้างในคำฟ้องแต่อย่างใด

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษายืนตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

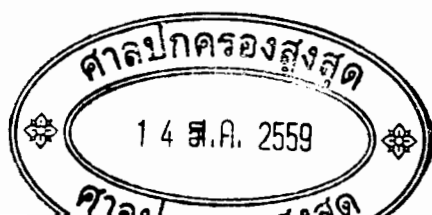
ศาลปกครองสูงสุดออกนั่งพิจารณาคดี โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้มีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินเกาะช้าง และเกาะใกล้เคียง ในท้องที่ตำบลเกาะช้าง และตำบลเกาะหมาก อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๕ กำหนดให้บริเวณที่ดินเกาะช้าง และเกาะใกล้เคียง ในท้องที่ตำบลเกาะช้าง และตำบลเกาะหมาก อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกานี้เป็นอุทยานแห่งชาติ มีเนื้อที่ประมาณ ๖๕๐ ตารางกิโลเมตร หรือ ๔๐๖,๒๕๐ ไร่ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๒๕ หลังจากนั้น คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เห็นชอบหลักการ มาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหาดิน

/ในพื้นที่...

ในพื้นที่ป่าไม้ตามมติคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ โดยกำหนดให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (กรมป่าไม้เดิม) ดูแลรับผิดชอบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ตรวจสอบพิสูจน์ การครอบครองที่ดินราษฎรโดยใช้ภาพถ่ายทางอากาศหลังวันสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ ตามกฎหมายครั้งแรก ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๔๖ เจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติ หมูเกะช้างได้ร่วมกันออกตรวจปรามปรามการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ในพื้นที่ เขตอุทยานแห่งชาติหมูเกะช้าง บริเวณบ้านบางเบา หมู่ที่ ๑ ตำบลเกะช้างใต้ อำเภอเกะช้าง จังหวัดตราด พิกัด GPS ที่ ๔๘ P ๐๒๐๗๘๘๘ E ๑๓๒๔๒๒๑ N ได้ตรวจพบสิ่งก่อสร้างบ้านพัก รับรองนักท่องเที่ยว หลังคามุงหญ้าคา ฝาตีแปะด้วยไม้สีเขียวอ่อน ลักษณะทรงแปดเหลี่ยม เสาบ้านอยู่ในน้ำทะเล พิจารณาแล้วเป็นการปลูกสร้างขึ้นใหม่ และมีบ้านพักเชื่อมต่อกันด้วย สะพานไม้จำนวน ๑๔ หลัง อาคารร้านอาหารจำนวน ๑ หลัง เชื่อมต่อกับบ้านเลขที่ ๕๔ หมู่ที่ ๑ ตำบลเกะช้างใต้ เป็นของนายวีระชัย ชัยพิพัฒน์ จึงได้ทำการตรวจยึดพื้นที่โดยรอบ เนื้อที่ ๑ ไร่ ๕๒ ตารางวา ตามบันทึกการตรวจยึด ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๔๖ และได้ ดำเนินคดีอาญากับนายวีระชัยเป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดตราด จากนั้นศาลจังหวัดตราดได้มี คำพิพากษาในคดีอาญา คดีหมายเลขดำที่ ๑๘๐๘/๒๕๔๖ หมายเลขแดงที่ ๑๘๐๑/๒๕๔๖ ว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๔ มาตรา ๖ มาตรา ๑๖ (๑) (๔) และมาตรา ๒๔ พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ มาตรา ๑๑๗ มาตรา ๑๑๘ มาตรา ๑๑๙ ทวิ เป็นความผิดกรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษบทหนักตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ จำคุก ๑ ปี ปรับ ๒๐,๐๐๐ บาท จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๖ เดือน ปรับ ๑๐,๐๐๐ บาท ไม่ปรากฏว่าจำเลยเคยต้องโทษจำคุกมาก่อน ควรให้โอกาสจำเลยได้กลับตนเป็นพลเมืองดี โทษจำคุกจึงให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๒ ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และให้ จำเลยและบริวารออกไปและรื้อถอน และย้ายสิ่งก่อสร้างบ้านพักอาศัยทรงแปดเหลี่ยม ที่ปลูกสร้างทั้ง ๑๔ หลัง และบ้านหรือร้านอาหาร ๑ หลัง และสะพานทางเดินที่สร้างเชื่อมต่อกับ บ้านพักอาศัยทรงแปดเหลี่ยมทั้ง ๑๔ หลัง และบ้านหรือร้านอาหาร ๑ หลัง ทั้งหมดออกไป จากทะเลและออกไปจากเขตอุทยานแห่งชาติด้วย คดีถึงที่สุดแล้ว ต่อมา ศาลจังหวัดตราด

/ได้ออกหมาย...

ได้ออกหมายตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ดำเนินการบังคับคดีกับนายวีระชัย และได้มีการบังคับคดีกับนายวีระชัยแล้ว หลังจากนั้น เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๕ เจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้างได้ตรวจยึดสิ่งปลูกสร้างบริเวณบ้านบางเบ้า หมู่ที่ ๑ ตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด บริเวณพิกัด GPS ที่ ๔๘ P ๐๒๐๗๘๘๕ E ๑๓๒๔๒๑๘ N ซึ่งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง บริเวณที่เคยตรวจยึดในคดีเดิม คือ สิ่งปลูกสร้างทรงแปดเหลี่ยมจำนวน ๗ หลัง พร้อมระเบียบนั่งต่อเติมจากตัวอาคารหลังเดิม และสะพานทางเดินไม้เชื่อมต่อที่ดิน เนื้อที่ ๒ งาน ๘๘ ^{๖๖}/_{๑๐๐} ตารางวา โดยได้สอบถามนายทรรชนะ บัวระหงษ์ ซึ่งเป็นผู้นำชี้พื้นที่และสิ่งปลูกสร้างให้ถ้อยคำว่า สิ่งปลูกสร้างดังกล่าวเป็นของนายวีระชัย ชัยพิพัฒน์ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงได้แจ้งความกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเกาะช้างเพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีประกาศอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง เรื่อง ให้ทำลายหรือถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิม ออกไปจากเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ สั่งให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลออกจากเขตอุทยานแห่งชาติ และรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างบริเวณบ้านบางเบ้า หมู่ที่ ๑ ตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด เนื้อที่ ๒ งาน ๘๘ ^{๖๖}/_{๑๐๐} ตารางวา ออกไปจากเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันประกาศ หลังจากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีประกาศอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง เรื่อง ให้ทำลายหรือถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิม ออกไปจากเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ ความว่า ยังไม่มีการดำเนินการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างตามประกาศฉบับลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ ดังนั้นจึงประกาศสั่งให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลผู้เป็นเจ้าของทำการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปจากเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง ก่อนวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๕ หากผู้ใดฝ่าฝืนพนักงานเจ้าหน้าที่จะดำเนินการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวเอง ต่อมา ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือฉบับลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๕ แจ้งว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ในสิ่งปลูกสร้างตามประกาศทั้งสองฉบับดังกล่าวขออุทธรณ์คำสั่งตามประกาศทั้งสองฉบับต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีหนังสือ ที่ ทส ๐๙๑๐.๑๘/๑๖๔๔ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ แจ้งผู้ฟ้องคดีว่า ให้ยกอุทธรณ์ ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วย จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ผู้ฟ้องคดีไม่พอใจจึงอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด

/ศาลปกครองสูงสุด...

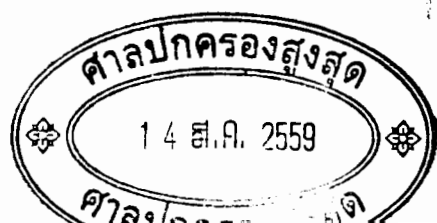
ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่า ประกาศอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง เรื่อง ให้ทำลายหรือถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งอื่นใด ที่ผิดไปจากสภาพเดิม ออกไปจากเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง ฉบับลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ และฉบับลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ เป็นคำสั่งทางปกครอง ที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า มาตรา ๔ (๕) แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ให้คำนิยามว่า "พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้ง พนักงานเจ้าหน้าที่ และออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ มาตรา ๑๖ บัญญัติว่า ภายในเขตอุทยานแห่งชาติ ห้ามมิให้บุคคลใด (๑) ยึดถือหรือครอบครองที่ดิน รวมตลอดถึงกันสร้าง แผ้วถาง หรือเผาป่า... (๔) ทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพแก่ดิน หิน กรวด หรือทราย... (๖) ปิดหรือทำให้กีดขวางแก่ทางน้ำ หรือทางบก... (๑๓) เข้าไปดำเนินกิจการใดๆ เพื่อหาผลประโยชน์ เว้นแต่จะได้รับอนุญาต จากพนักงานเจ้าหน้าที่ มาตรา ๒๒ บัญญัติว่า ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ เป็นเหตุให้มีสิ่งปลูกสร้างขึ้นใหม่หรือมีสิ่งอื่นใดในอุทยานแห่งชาติผิดไปจากสภาพเดิม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำความผิดทำลายหรือถอนสิ่งนั้นๆ ออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติ หรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตาม หรือถ้าไม่รู้ตัวผู้กระทำความผิด หรือเพื่อป้องกัน หรือบรรเทาความเสียหายแก่อุทยานแห่งชาติ พนักงานเจ้าหน้าที่จะกระทำการดังกล่าวแล้ว อย่างใดอย่างหนึ่งเสียเองก็ได้ตามสมควรแก่กรณี และผู้กระทำความผิดมีหน้าที่ชดใช้ ค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไปในการที่พนักงานเจ้าหน้าที่กระทำการเสียเองนั้น และตามประกาศ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๑ ข้อ ๒ (๕) กำหนดให้ นักวิชาการป่าไม้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๕ บัญญัติว่า "คำสั่งทางปกครอง" หมายความว่า (๑) การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน

ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวร หรือชั่วคราว... มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองอาจกระทบ ถึงสิทธิของคู่กรณี เจ้าหน้าที่ต้องให้คู่กรณีมีโอกาสที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ และมีโอกาสได้โต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า คำสั่งทางปกครองที่ทำเป็นหนังสือและการยืนยันคำสั่งทางปกครองเป็นหนังสือ ต้องจัดให้มีเหตุผลไว้ด้วย และเหตุผลนั้นอย่างน้อยต้องประกอบด้วย (๑) ข้อเท็จจริง อันเป็นสาระสำคัญ... และวรรคสาม บัญญัติว่า บทบัญญัติตามวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับ กรณีดังต่อไปนี้... (๒) เหตุผลนั้นเป็นที่รู้จักกันอยู่แล้วโดยไม่จำเป็นต้องระบุอีก...

คดีนี้ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้มีการตราพระราชกฤษฎีกา กำหนดบริเวณที่ดินเกาะช้าง และเกาะใกล้เคียง ในท้องที่ตำบลเกาะช้าง และตำบลเกาะหมาก อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๕ โดยกำหนดให้ บริเวณที่ดินเกาะช้าง และเกาะใกล้เคียง ในท้องที่ตำบลเกาะช้าง และตำบลเกาะหมาก อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกานี้ เป็นอุทยานแห่งชาติ มีเนื้อที่ประมาณ ๖๕๐ ตารางกิโลเมตร หรือ ๔๐๖,๒๕๐ ไร่ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๒๕ ซึ่งอุทยานแห่งชาติดังกล่าว มิได้ครอบคลุมเฉพาะพื้นที่บนเกาะเท่านั้น แต่ได้รวมถึงบริเวณที่เป็นพื้นน้ำในทะเลด้วย เหตุแห่ง การฟ้องคดีนี้เกิดขึ้นจากเมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๕ เจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติ หมู่เกาะช้างได้ตรวจสอบสถานที่ตั้งของสิ่งปลูกสร้างที่ตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง ด้วยเครื่องมือตรวจวัดค่าพิกัดพื้นที่โดยสัญญาณดาวเทียม (GPS) แล้ว พบว่าบริเวณ บ้านบางเป้า หมู่ที่ ๑ ตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด บริเวณพิกัด GPS ที่ ๔๘ P ๐๒๐๗๘๘๕ E ๑๓๒๔๒๑๘ N ปรากฏสิ่งปลูกสร้างทรงแปดเหลี่ยมจำนวน ๗ หลัง พร้อมระเบียงต่อเติมจากตัวอาคารหลังเดิม และสะพานทางเดินไม้เชื่อมต่อกับดิน เนื้อที่ ๒ งาน ๘๘ ๐๐/๑๐๐ ตารางวา เจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้างจึงได้สอบถาม นายทรงชนะ บัวระหงษ์ ผู้ดูแลสถานที่ดังกล่าว นายทรงชนะได้ให้ถ้อยคำ นำชี้พื้นที่และ สิ่งปลูกสร้าง รวมถึงลงลายมือชื่อรับรองว่า สิ่งปลูกสร้างดังกล่าวเป็นของนายวีระชัย ชัยพิพัฒน์ เจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้างจึงได้ตรวจยึดสิ่งปลูกสร้างบริเวณดังกล่าว ซึ่งเดิม ที่บริเวณนี้เจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้างได้เคยตรวจพบสิ่งก่อสร้างเป็น บ้านพักรับรองนักท่องเที่ยวต่อถึงกันด้วยสะพานไม้จำนวน ๑๔ หลัง อาคารร้านอาหาร

/จำนวน...

จำนวน ๑ หลัง เชื่อมต่อกับบ้านเลขที่ ๕๔ หมู่ที่ ๑ ตำบลเกาะช้างใต้ ซึ่งเป็นของนายวีระชัย จึงได้ทำการตรวจยึดพื้นที่โดยรอบ และได้ดำเนินคดีอาญากับนายวีระชัยเป็นจำเลยต่อ ศาลจังหวัดตราด และศาลจังหวัดตราดได้มีคำพิพากษาในคดีอาญาเป็นคดีหมายเลขดำ ที่ ๑๘๐๙/๒๕๔๖ หมายเลขแดงที่ ๑๘๐๑/๒๕๔๖ ความว่า จำเลยมีความผิด ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๔ มาตรา ๖ มาตรา ๑๖ (๑) (๔) และมาตรา ๒๔ พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ มาตรา ๑๑๗ มาตรา ๑๑๘ มาตรา ๑๑๙ ทวิ ลงโทษจำคุกและปรับ แต่เนื่องจาก จำเลยให้การรับสารภาพ เป็นประโยชน์แก่การพิจารณาและไม่ปรากฏว่าจำเลยเคยต้องโทษ จำคุกมาก่อน โทษจำคุกจึงให้รอการลงโทษไว้และให้จำเลยรวมทั้งบริวารออกไป และรื้อถอน และย้ายสิ่งก่อสร้างบ้านพักอาศัยทั้ง ๑๔ หลัง และบ้านหรือร้านอาหาร ๑ หลัง สะพานทางเดินที่สร้างเชื่อมต่อบ้านพักอาศัย และบ้านหรือร้านอาหาร ๑ หลัง ทั้งหมดออกไปจากทะเล และออกไปจากเขตอุทยานแห่งชาติด้วย คดีถึงที่สุดแล้ว และได้มีการบังคับคดีกับนายวีระชัยแล้ว คดีนี้ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ใน สิ่งปลูกสร้างดังกล่าว โดยได้รับโอนสิทธิครอบครองมาเมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๔๕ จากนายวีระชัย ซึ่งนายวีระชัยได้ซื้อสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวมาจากนายสมชาย ผากำเนิด ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ พร้อมกระชังปลาที่อยู่รอบบริเวณสิ่งปลูกสร้าง และนายสมชายได้รับโอนสิทธิครอบครอง ต่อจากนายมงคล ผากำเนิด ซึ่งเป็นบิดามาก่อนปี พ.ศ. ๒๕๒๕ โดยผู้ฟ้องคดีไม่มีหลักฐาน เอกสารสิทธิแต่อย่างใด พิเคราะห์แล้วเห็นว่า สิ่งปลูกสร้างที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่ามีกรรมสิทธิ์นั้น ไม่มีพยานหลักฐานสนับสนุนว่าผู้ฟ้องคดีได้กรรมสิทธิ์มาอย่างไร และชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่ และโดยที่ปรากฏข้อเท็จจริงด้วยว่าสิ่งปลูกสร้างที่ผู้ฟ้องคดีรับโอนมาจากนายวีระชัยนั้น เป็นสิ่งปลูกสร้างที่ตั้งอยู่บนที่ดินที่อยู่บริเวณเดียวกันกับที่ดินที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ ดำเนินคดีอาญากับนายวีระชัยเป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดตราด โดยนายวีระชัยได้ให้การ รับสารภาพว่าที่ดินดังกล่าวตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ ซึ่งศาลจังหวัดตราดได้มี คำพิพากษาแล้วตามคดีหมายเลขแดงที่ ๑๘๐๑/๒๕๔๖ ให้ลงโทษจำคุกและปรับจำเลย และให้จำเลยและบริวารออกไปและรื้อถอนสิ่งก่อสร้างทั้งหมดออกไปจากทะเลและออกไปจาก เขตอุทยานแห่งชาติ ประกอบกับผู้ฟ้องคดีไม่ได้คัดค้านพยานหลักฐานที่เป็นแผนที่ภาพถ่าย ที่แสดงจุดที่ตั้งที่มีการก่อสร้างอาคารที่อยู่ภายในเขตอุทยานแห่งชาติ หากแต่ได้ยอมรับว่า ได้รับโอนสิทธิครอบครองสิ่งปลูกสร้างตามภาพถ่ายนั้นมาจากนายวีระชัย ข้อเท็จจริง

จึงฟังเป็น...

จึงฟังเป็นยุติว่า ผู้ฟ้องคดีได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทที่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ หมู่เกาะช้างโดยไม่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินพิพาท

ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ผู้ฟ้องคดีได้ครอบครองพื้นที่บริเวณพิพาทตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยครอบครองต่อเนื่องจากนายวีระชัย ซึ่งนายวีระชัยได้ซื้อสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และซื้อกระชังปลาที่อยู่รอบบริเวณสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ จากนายสมชาย ซึ่งได้รับโอนสิทธิครอบครองต่อจากนายมงคล ผู้เป็นบิดาที่ตั้งรกรากอยู่อาศัยในบริเวณพิพาทก่อนปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ซึ่งเป็นปีที่ได้มีการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินเกาะช้าง และเกาะใกล้เคียง ในท้องที่ตำบลเกาะช้าง และตำบลเกาะหมาก อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๕ ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ โดยได้รับสิทธิในการผ่อนปรนให้อาศัย/ทำกินในบริเวณพิพาทนั้น เห็นว่า เมื่อพิจารณามติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ที่เห็นชอบในหลักการ มาตรการ และแนวทางแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่า และให้ดำเนินการต่อไปตามมติคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ โดยละเอียดแล้ว มาตรการและแนวทางด้านการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ดังกล่าว ข้อ ๔. กำหนดว่า กรณีผลการตรวจพิสูจน์พบว่าราษฎรอยู่อาศัย/ทำกินมาก่อน ให้กรมป่าไม้จัดทำขอบเขตบริเวณที่อยู่อาศัย/ทำกินให้ชัดเจน ห้ามขยายพื้นที่เพิ่มเติมโดยเด็ดขาด และดำเนินการตามกฎหมายเพื่อให้ราษฎรอยู่อาศัย/ทำกินตามความจำเป็นเพื่อการครองชีพ แต่ถ้าเป็นพื้นที่ล่อแหลมคุกคามต่อระบบนิเวศ พื้นที่ที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการคุ้มครองดูแลพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี ให้พิจารณาดำเนินการช่วยเหลือราษฎรตามความเหมาะสมเพื่อจัดหาที่อยู่อาศัย/ทำกินแห่งใหม่ หรือดำเนินการเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากบริเวณนั้นไปอยู่อาศัย/ทำกินในพื้นที่ที่เหมาะสม โดยในพื้นที่ที่รองรับให้มีการสนับสนุนด้านสาธารณูปโภค การพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตรกรรม รวมทั้งพิจารณารับรองสิทธิในที่ดินตามระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พื้นที่ที่ราษฎรได้เคลื่อนย้ายออกไปแล้ว ให้ทำการปลูกฟื้นฟูสภาพป่าต่อไป และ ข้อ ๕. กำหนดว่า กรณีผลการตรวจพิสูจน์พบว่า ราษฎรอยู่อาศัย/ทำกิน หลังวันประกาศสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก ให้กรมป่าไม้พิจารณาดำเนินการ ดังนี้ (๑) ให้เคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ป่าอนุรักษ์นั้น แล้วทำการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูสภาพ

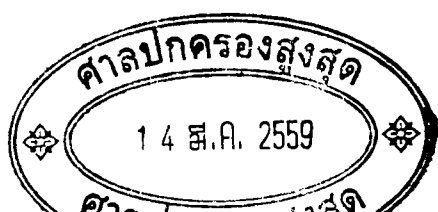
/สิงแวดล้อม...

สิ่งแวดล้อม การเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ให้เตรียมแผนการรองรับในพื้นที่ที่เหมาะสม โดยสนับสนุนด้านสาธารณูปโภค การพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพ ทั้งในและนอกภาคเกษตรกรรม รวมทั้งการพิจารณารับรองสิทธิในที่ดินตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และ (๒) หากยังไม่สามารถเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ได้ทันที ให้ดำเนินการควบคุมขอบเขตพื้นที่มิให้ขยายเพิ่มเติมโดยเด็ดขาด และในระหว่างรอการเคลื่อนย้าย ให้จัดระเบียบที่อยู่อาศัย/ทำกิน ให้เพียงพอกับการดำรงชีพ เห็นว่า มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว มีผลทำให้ต้องมีการตรวจสอบว่าราษฎรได้มีการอยู่อาศัย/ทำกินมาก่อนการประกาศสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรกหรือไม่ หากเป็นกรณีที่ราษฎรอยู่อาศัย/ทำกินมาก่อน ทางราชการจะต้องดำเนินการตามกฎหมายเพื่อให้ราษฎรนั้นอยู่อาศัย/ทำกินตามความจำเป็นเพื่อการครองชีพ และกรณีที่ราษฎรอยู่อาศัย/ทำกินหลังวันประกาศสงวนหวงห้าม ทางราชการจะต้องดำเนินการให้เคลื่อนย้ายราษฎรนั้นออกจากพื้นที่ป่าอนุรักษ์ การเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่จะต้องเตรียมแผนการรองรับในพื้นที่ที่เหมาะสม รวมทั้งการพิจารณารับรองสิทธิในที่ดินตามระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ มีเจตนาที่จะช่วยเหลือราษฎรที่เข้าครอบครองโดยสำคัญผิดในขอบเขตที่ดิน ตามคำร้องขอให้แก้ไขปัญหาที่สมัชชาคนจนได้นำเสนอต่อรัฐบาลในขณะนั้น ดังนั้น จึงต้องถือเอาข้อเท็จจริงต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ ณ วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ คือ ในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เป็นเกณฑ์

คดีนี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่า นายวีระชัย ได้ถูกฟ้องร้องดำเนินคดีต่อศาลจังหวัดตราด และศาลจังหวัดตราดได้วินิจฉัยว่านายวีระชัยมีความผิดต่อพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ โดยพิพากษาให้จำคุกและปรับนายวีระชัย โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้ พร้อมทั้งให้นายวีระชัยและบริวารออกไป รวมถึงให้เรือทอนและย้ายสิ่งก่อสร้างทั้งหมดออกไปจากทะเลและออกไปจากเขตอุทยานแห่งชาติด้วย ทั้งนี้ ตามคำพิพากษาศาลจังหวัดตราด ในคดีหมายเลขแดงที่ ๑๙๐๑/๒๕๔๖ ซึ่งคดีถึงที่สุดแล้ว จึงได้ความว่า นายวีระชัยไม่มีสิทธิใดๆ ในที่พิพาท การที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าได้รับโอนสิทธิครอบครองสิ่งปลูกสร้างบนที่พิพาทจากนายวีระชัย โดยที่นายวีระชัยไม่มีสิทธินำสิ่งปลูกสร้างหรือสิทธิใดๆ ในที่พิพาทโอนให้แก่บุคคลใดก็ตาม ดังนั้น แม้ผู้ฟ้องคดีเข้าครอบครองสิ่งปลูกสร้างในบริเวณที่พิพาทจากนายวีระชัย เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๕ แต่เนื่องจากผู้รับโอนยอมไม่มีสิทธิได้ไปกว่าผู้โอน ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธิใดในที่พิพาทเช่นเดียวกับ

นายวีระชัย ผู้ฟ้องคดีไม่ได้รับประโยชน์จากมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว จึงไม่ได้สิทธิผ่อนปรนให้อาศัย/ทำกินในที่พิพาทแต่อย่างใด ดังนั้น การที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินและพื้นน้ำ จึงเป็นการกระทำผิดตามมาตรา ๑๖ (๑) (๔) (๖) และ (๑๓) แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ดำรงตำแหน่งนักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ ทำหน้าที่หัวหน้าอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง ซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ข้อ ๒ (๕) ของประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๑ จึงมีอำนาจตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ในการออกประกาศอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง เรื่อง ให้ทำลายหรือถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิม ออกไปจากเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ โดยสั่งให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลออกจากเขตอุทยานแห่งชาติและหรือถอนสิ่งปลูกสร้างบริเวณบ้านบางเบ้า หมู่ที่ ๑ ตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด เนื้อที่ ๒ งาน ๘๘ ^๖/_{๑๐๐} ตารางวา ออกไปจากเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้างภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันประกาศ และประกาศอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง เรื่อง ให้ทำลายหรือถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิม ออกไปจากเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ เนื่องจากยังไม่มี การดำเนินการหรือถอนสิ่งปลูกสร้างตามประกาศฉบับลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕

สำหรับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า คำสั่งดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมายเพราะไม่ได้ระบุข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่ชัดเจนเพียงพอเพื่อให้ผู้ฟ้องคดีใช้สิทธิโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานได้อย่างถูกต้องนั้น เห็นว่า ประกาศอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง เรื่อง ให้ทำลายหรือถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิม ออกไปจากเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้างทั้งสองฉบับเป็นคำสั่งทางปกครอง ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และในกรณีที่คำสั่งทางปกครองอาจกระทบถึงสิทธิของคู่กรณี เจ้าหน้าที่ต้องให้คู่กรณีมีโอกาสที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน ตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติดังกล่าวกำหนดไว้เพื่อให้ใช้บังคับสำหรับคำสั่งทางปกครองที่อาจกระทบถึง "สิทธิ" ของคู่กรณี จึงหาได้หมายความว่ารวมถึงคำสั่งทางปกครองทั้งหมดทุกประเภทแต่อย่างใดไม่ หากคำสั่งทางปกครองใดไม่ใช้คำสั่งที่อาจกระทบถึงสิทธิของคู่กรณีแล้ว

/เจ้าหน้าที่...

เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งก็ย่อมมีอำนาจที่จะทำคำสั่งโดยไม่ต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติดังกล่าว แต่อย่างไรก็ดี ส่วนปัญหาว่าคำสั่งทางปกครองใดอาจจะกระทบถึงสิทธิของคู่กรณีหรือไม่ นั้น เป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งจะต้องพิจารณาเสียก่อนว่าผู้รับคำสั่งทางปกครองนั้น เป็นบุคคล ที่มีกฎหมายบัญญัติรับรองหรือคุ้มครองสิทธิไว้หรือไม่ หรือมีการรับรองสิทธิจากเจ้าหน้าที่หรือ ผู้มีอำนาจอนุญาตตามกฎหมายหรือไม่ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีครอบครองและ ทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทโดยไม่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินพิพาทโดยชอบด้วยกฎหมาย และมีใช่เป็นผู้มีสิทธิครอบครองและทำกินในที่ดินพิพาทตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ผู้ฟ้องคดีจึงหาได้มีสิทธิที่ได้รับการรับรองหรือคุ้มครองตามกฎหมายหรือ จากการได้รับอนุญาตตามกฎหมาย อันอาจถูกกระทบตามนัยของมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่อย่างไรก็ดี พนักงานเจ้าหน้าที่ จึงออกคำสั่งดังกล่าวได้โดยไม่จำเป็นต้องดำเนินการตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ ดังกล่าว และกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าประกาศทั้งสองฉบับของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มิได้ปฏิบัติตาม มาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เนื่องจาก ไม่ระบุข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่ชัดเจนเพียงพอ นั้น เห็นว่า ประกาศทั้งสองฉบับดังกล่าว ได้ระบุข้อเท็จจริงว่า ได้มีการตรวจพบการบุกรุกยึดถือครอบครอง ก่อสร้าง แผ้วถาง ทำประโยชน์ในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง อันเป็นการกระทำผิดตามกฎหมาย จึงสั่งให้ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลออกจากเขตอุทยานแห่งชาติและรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างบริเวณบ้านบางเบา หมู่ที่ ๑ ตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด เนื้อที่ ๒ งาน ๘๘ ๖๖/๑๐๐ ตารางวา ออกไปจากเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้างภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันประกาศ ทั้งนี้ ตามประกาศอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง เรื่อง ให้ทำลายรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งอื่นใด ที่ผิดไปจากสภาพเดิม ออกไปจากเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง ฉบับลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ และต่อมาได้มีการประกาศอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง เรื่อง ให้ทำลาย รื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิม ออกไปจากเขตอุทยานแห่งชาติ หมู่เกาะช้าง ฉบับลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ ความว่า ยังไม่มีการดำเนินการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง ตามประกาศฉบับลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ ดังนั้น จึงประกาศสั่งให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคล ผู้เป็นเจ้าของทำการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิม ออกไปจาก เขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้างก่อนวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๕ หากผู้ใดฝ่าฝืน พนักงาน เจ้าหน้าที่จะดำเนินการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวเอง เมื่อพิจารณาประกาศทั้งสองฉบับแล้ว

/เห็นว่า...

เห็นว่า ประกาศทั้งสองฉบับได้ระบุง้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่ชัดเจนเพียงพอเพื่อให้ผู้ฟ้องคดีเข้าใจในเนื้อหาของประกาศแล้วว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ สั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำอะไร เมื่อใด และด้วยเหตุผลใด ดังนั้น ประกาศอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง เรื่อง ให้ทำลายรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิม ออกไปจากเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง ฉบับลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ และฉบับลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว

การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง นั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วย
พิพากษายืน

นายไพบูลย์ เสียงก้อง
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายสุเมธ รอยกุลเจริญ
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายสุชาติ มงคลเลิศพล
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายพรชัย มั่นศิริเพ็ญ
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นางมณีวรรณ พรหมน้อย
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

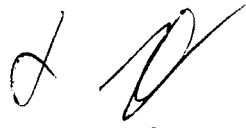
มร-พ-

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายภาณุพันธ์ ชัยรัต

มีบันทึกประธานศาลปกครองสูงสุด
กรณีตุลาการศาลปกครองมีเหตุจำเป็น
ไม่สามารถลงลายมือชื่อได้

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า คดีหมายเลขดำที่ อส. ๕๓/๒๕๕๗ หมายเลขแดงที่
อส. ๓๐/๒๕๕๘ ได้ทำคำพิพากษาโดย นายไพบูลย์ เสี่ยงก้อง ตูลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด
ซึ่งร่วมประชุมปรึกษาเป็นองค์คณะ และได้ลงลายมือชื่อไว้แล้วในต้นร่างคำพิพากษา
แต่เนื่องจากนายไพบูลย์ เสี่ยงก้อง พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๓) ประกอบกับ
มาตรา ๓๑ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
พ.ศ. ๒๕๕๒ ก่อนที่จะลงลายมือชื่อในคำพิพากษานี้ จึงบันทึกไว้เป็นสำคัญ

(นายปิยะ ปะตังทา)

รองประธานศาลปกครองสูงสุด
ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานศาลปกครองสูงสุด